

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject:

Innføring i jus

kode: JUSKU

Course code: .....

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

281

Dato og år:

Date and year:

8/12 - 2011

Ark. nr.

sheet no.

1

av

out of

13

i alt

total no.

Oppgave 1

Jeg tar først for meg ~~telning~~^{hendtering} av uklare begreper i lovtekst. Det er dette som gjerne kalles telkning, og går ut på å finne meningsinnholdet i lovteksten. På grunn av lovens generelle form er det mange ord og begreper som må defineres og tolkes. Loven skal prøve å dekke flest mulige situasjoner og kan derfor ikke omhandle hver eneste spesifikke sak. Den er skrevet i generelle ordelag, og det er opp til rettsanvenderen å bruke og tilpasse den best mulig til den enkelte sak. Grunner som gjør ~~at~~ tolkning nødvendig er at ord ofte har flere betydninger. Eks. et bord kan være det man spiser ved eller planken man går på. I tillegg har mange ord en fast kjerne, men flytende ordgrense. Eks. "grunnavannsførekemst" eller "skip". Her er det opp til rettsanvenderen å tolke hver grensen går. Han kan telke innskrenkende dvs legge grensen innenfor det man ved normal språklig forståelse ville gjort. ~~En grunnvannsførekemst~~ Eks. ~~å~~ sette "multeborland" lik områder hvor det er

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject:

Innføring i jus

kode: JUS100

Course code: .....

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

281

Dato og år:

Date and year:

8/12 - 2011

Ark. nr.

sheet no.

2

av

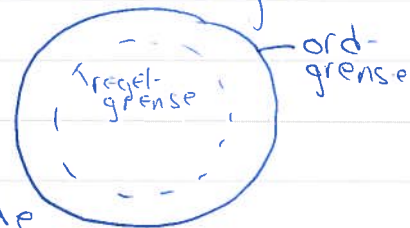
out of

13

i alt

total no.

en viss antall multer per areal. Ved vanlig forståelse ville man kanskje sagt at multebarland er alle steder man finner multer. Slik kan rett-anvenderen ved innskrenkende tolkning begrense ordgrensen.

En annen måte er utvidende tolkning.

Da legges regelgrensen utenfor ordgrensen man ved normal språklig forståelse ville satt. Et

eksempel er fra

Passbåtdommen, hvor et båt på 15 fot ble tolket som et "skip".

Man kan også tolke antitetisk. Da tolker man det motsatte av det som står i loven, fordi det er eneste mulighet. Eksempel fra Vergemålskven

av 22. april 1927 nr. 3 ~~§ 1, andre punktum i første ledd. "Mindreårig er den som ikke har fylt 18 år"~~

§ 1: "Med umyndige mener denne lov mindreårige og umyndiggjorte. Mindreårig er den som ikke har fylt 18 år".

Antitetisk tolkning gir da at den som er over 18 år er myndig.

Analogisk tolkning er å bruke loven på en liknende tema enn det den

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject:

Innføring i jus

kode: JUS100

Course code: .....

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

281

Dato og år:

Date and year:

8/12 - 2011

Ark. nr.

sheet no.

3

av

out of

13

i alt

total no.

er ment for. Formålet bør da være det samme for begge områdene. Et eksempel er å bruke ~~ette~~ loven om ekteskap på samborforhold.

En annen måte det kan oppstå uklarhet i lovteksten er på grunn av grammatikk. Mange tekster er svært gamle, og det er derfor viktig å se loven i sin sammenheng. Gamle lover bør derfor leses med oldfars briller.

En viktig kilde til tolkningsstøtte er forarbeidene. Her står bakgrunnen for loven, formål, hensikt, konsekvenser og definisjoner og merknader til ulike paragrafer. ~~Man kan også se på tidligere retspraksis, altså dommer~~

Det som avgjør hvor mye vekt man skal legge på forarbeidene er hvor ny loven er, hvor grundig forarbeidene er utført og hvor nært de er selve folkestyret (NCU og Prop L vektet tyngt).

Man kan også se på tidlige retspraksis, altså dommer. Her er det først og fremst høyesteretts dommer som er av betydning, da disse behandler saker av prinsipiell betydning, og

Eksamen i emne/fag: Innføring i jus
Examination in subject: .....

kode: DUSICO
Course code: .....

Eksaminand nr.: 281
Examinee no.: .....

Dato og år: 8/12 - 2011 Ark. nr. 4 av 13 i alt
Date and year: ..... sheet no. .... out of ..... total no.

Man kan også bruke dommer fra Tingretten (1. instans) og Lagmannsretten (2. instans) hvis disse er særlig grundig utført og det ikke finnes høyesterettsdommer om saken. Det som avgjør hvor mye vekt man skal legge på en dom er derfor:

- hvilken instans er den fra
- peker flere dommer i samme retning
- var dommen enstemmig
- er den gammel? (fortsett relevant?)
- hvor mange dommere? I Høyesterett er det vanligvis 5 dommere, men en dom avgjørt i strykkammer (17stk) eller plenum vekter naturligvis tyngre
- ~~er saken et prinsipp~~
- er dommen prinsipielt utført?
- var utsagnet avgjørende for resultatet? Det er viktig å skille fakta i ene saken fra den andre
- hvor tungt vekter andre rettskilder?

Andre rettskilder som kan brukes som felkningsstøtte er andre myndigheters praksis, privat praksis, juridisk faglitteratur og reelle hensyn (= moralske vurderinger av den konkrete saken).

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject:

Innføring i jus

kode: JUS100

Course code: .....

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

281

Dato og år:

Date and year:

8/12 - 2011

Ark. nr.

sheet no.

5

av

out of

13

i alt

total no.

Skjennsutevelse

Leven åpner i mange tilfeller for skjennsutevelse. Den gir riktignok visse rammer, altså vilkår som må være oppfylt, men gir så frihet til rettsanvenderen til å avgjøre i den konkrete sak hva som er beste utfall.

<<Hvis "A" → så 1 eller 2 >>

Denne friheten er viktig på flere områder. Blant annet har forvaltningen skjenn for å kunne tilpasse loven til raskt endrede samfunnsforhold eller til politiske eller økonomiske rammer.

Domstolene bruker skjenn i den konkrete sak for å bl.a. kunne tilpasse straffutmålinger etter lovbruterens personlige forhold og erstatningssum til spesielle forhold i saken.

En annen form for skjenn er subsumsjensskjenn, som skiller seg fra de to forrige. Det går ikke ut på å velge mellom flere utfall, men å prøve å få klarhet i selve loven, om vilkårene er oppfylt i saken og om loven kan anvendes i det konkrete tilfellet.

Eksamen i emne/fag: Innføring i jus
Examination in subject: .....

kode: JUS100
Course code: .....

Eksaminand nr.: 281
Examinee no.: .....

Dato og år: 8/12 - 2011 Ark. nr. 6 av 13 i alt
Date and year: ..... sheet no. .... out of ..... total no.

Forskjellene mellom tolkning og skjennsutevelse blir på den måten at mens tolkning prøver å finne selve meningsinnholdet i teksten, er skjennsutevelse å finne beste utfall.

Prinsipper og faktorer som styrer tolkningen av en lovtekst er:

- relevans - hvilken relevans har rettskilden i den aktuelle sammenheng
- slutning - hvilken mening kan man trekke ut av teksten
- vekt - hvor mye vekt kan man legge på kilden

Jeg har allerede forklart disse dypere, om ulike rettskilder man kan bruke i tolkningen, men raskt oppsummert:

}	rettskilder	-	lovteksten	}	tyngst
			forarbeider		
			dommer = rettspraksis		
			andre myndigheters praksis		
			privat praksis		
			juridisk faglitteratur		
		reelle hensyn			

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject:

Innføring i jus

kode: JUS100

Course code: .....

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

281

Dato og år:

Date and year:

8/12 - 2011

Ark. nr.

sheet no.

7

av

out of

13

i alt

total no.

Oppgave 2

Norge er knyttet til EU gjennom EØS-avtalen. Dette er en samarbeidsavtale mellom EFTA-landene (Norge, Liechtenstein og Island) og EU om fri flyt av varer, kapital og arbeidskraft. På den måten får EFTA-landene adgang til EUs indre marked. Betingelsen er at de må implementerer EUs regler i sin lovgivning.

EØS-loven § 2, første punktum sier:

"Bestemmelser i lov som tjener til å oppfylle Norges forpliktelse etter avtalen, skal i tilfelle konflikt gå foran andre bestemmelser som regulerer samme forhold."

Hvis det er motstrid mellom EUs og Norges lover skal altså EU's gå foran. På denne måten er Norge pliktet til å følge de lover og regler som gjelder i EU. Dette gjelder angår norske borgere som enkeltpersoner. Et

eksempel er Finanger-saken i trafikkskade-Veronica Finanger fikk ikke erstatning etter en trafikkulykke, fordi hun satt på med en beruset sjåfer. I EU var denne praksisen anderledes, og denne skulle vært implementert i Norge.

Veronica gikk derfor til sak mot den norske staten, og fikk medhold, og

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject:

Introduksjon i jus

kode: JUS100

Course code:

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

281

Dato og år:

Date and year:

8/12 - 2011

Ark. nr.

sheet no.

8

av

out of

13

i alt

total no.

dermed også erstating til slutt.

Gjennom CDA-avtalen er Norge også forpliktet til å følge EF-domstolens praksis. Denne er dynamisk, noe som vil si at reglene kan endres underveis. Når det skjer må også endringene implementeres etterhvert som de kommer.

Siden Norge ikke er med i EU har vi ikke stemmerett eller myndighet til å bestemme når nye lover skal lages. Likevel kan vi påvirke under høringer helt i startfasen og ikke minst ved lobbyisme (korridorpolitikk).

Når man følger en norsk kvittekst som har opphav i EU er det mye som er anderledes i forhold til om den hadde hatt norsk opphav. For det første er EUs forarbeider vanskelig tilgjengelig og ikke utfermet som tekningsskrevet. De norske forarbeidene er ofte mindre grundige og får mindre betydning. Dermed kan man bruke fortalen som støy i forbindelse med loven. Her står bl.a. formål

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject:

Innføring i jus

kode: JUS100

Course code: .....

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

281

Dato og år:

Date and year:

8/12 - 2011

Ark. nr.

sheet no.

9

av

out of

13

i alt

total no.

med loven, definisjoner på begreper og merknader. Den kan derfor på mange måter brukes som en NOU. Hvis det likevel er tvil om tolkningen kan Norge framme feltnings spørsmål for EFTA-domstolen. Denne følger EF-domstolens praksis.

Når det gjelder bruk av rettspraksis som rettskilde kan man se på EF-domstolens avgjørelser i liknende saker. Disse må følges.

For forvaltningen kan det være vanskelig å vite hvordan loven med opphav i EU skal tolkes. De kan uansett stilles til erstatningsansvar ved feil tolkning.

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject:

Innføring i jus

kode: JUS100

Course code:

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

281

Dato og år:

Date and year:

8/12 - 2011

Ark. nr.

sheet no.

10

av

out of

13

i alt

total no.

Oppgave 3

Hovedspørsmålet her er om Peder Ås har brutt jaktreglene. Det juridiske grunnlaget for drøftelsen ligger i Viltloven av 29. mai 1981 nr. 38, kapittel VI.

§ 20, tredje ledd sier: "Bruk av seluskudd til felling av vilt er forbudt. Det samme gjelder bruk av kunstig lys i jakteyemed, bortsett fra åtejakt på rev, når lyskilden er fast anbragt på husvegg". Man kan slå fast at lyskastere kan regnes som "kunstig lys" og ^{det framgår av faktum at} da Peder var ute etter å felle et dyr, kan det sies å være i "jakteyemed". Det opplyses at Peder la ut et åte av andkjøtt for å felle en rev. Dette kan regnes som "åtejakt på rev". Spørsmålet blir da om lyskilden var "fast anbragt på husvegg". Det framgår av faktum at han hengte opp to lyskastere, den ene i et tre og den andre fast på låveveggen. Et tre kan normalt ikke regnes for husvegg å være, og da det opplyses at den satt ned utover kveiden kan den heller ikke regnes som "fast anbragt". Når det gjelder den andre lyskasteren er spørsmålet om låvevegg

Eksamen i emne/fag: Innføring i jus

kode: JUS100
 Course code: .....

Eksaminand nr.: 281
 Examinee no.: .....

Dato og år: 8/12 - 2011 Ark. nr. 11 av 13 i alt
 Date and year: ..... sheet no. .... out of ..... total no.

kan betraktes som husvegg. Etter normal språklig forståelse er hus et byggverk med vegger og tak. Ofte bruker man ordet om den boligen man bor i. En låve kan ikke regnes som bolig for mennesker, men eventuelt for husdyr. Uansett har en låve både vegger og tak, normalt sett, og kan derfor regnes som en type hus. En ønsket betydning av ordet kan være at det er på egen eiendom og derfor i nærheten av eget bosted. En låve ~~kan regnes~~ er normalt ~~på~~ ~~en~~ en del av eiendommen, og på grunnlag av dette kan man anse en låvevegg for å være en "husvegg". §

Det opplyses at lyskasteren var faste skrudd på låveveggen og kan derfor etter § 20 tredje ledd sies å være lovlig i bruk.

Når det gjelder lyskasteren i treet var denne ikke lovlig. Den var ment å brukes i jakten, selv om den ikke var i bruk i selve fellingen. Likevel kan ikke politibetjent Erikson ha sett ^{bruken av} denne, da den var falt ned lenge før han kom. Den kan derfor ikke legges til grunn for hans vurdering av forholdene. Man kan

Eksamen i emne/fag:

Examination in subject:

Innføring i jus

kode: JUS100

Course code: .....

Eksaminand nr.:

Examinee no.:

281

Dato og år:

Date and year:

8/12 - 2011

Ark. nr.

sheet no.

12

av

out of

13

i alt

total no.

derfor konkludere med at Peder ikke
brøt § 20 i viltloven.

Når det gjelder selve skuddløsningen
må man ta § 21 til anvendelse. 1.
ledd sier:

"Det er forbudt under jakt:

a) å løse skudd på eller over offentlig vei
~~og~~ eller jernbane

(...)

d) å løse skudd fra luftfartøy eller motor-
kjerfartøy "

Det opplyses at Peder kjørte traktor
bert til åtestedet, parkerte på en
bussholdeplass på andre siden av veien.
Man må derfor ta stilling til om veien
var offentlig. Veien er trolig ikke en
tungt trafikkert vei, da det i så fall
ville vært vanskelig å drive jakt. På
den annen side går det fram av
faktum at det er en bussholdeplass
ved den aktuelle vei. Det antas at
denne er i bruk, da det i motsatt
fall ville vært normalt å kalle plassen
noe annet. ~~Veien kan~~ Da buss en en
type kollektiv trafikk styrt av det
offentlige, kan man regne veien som
en offentlig vei. (jf. vtl. § 2, 1. ledd)

Eksamen i emne/fag: Innfering i jus
Examination in subject: .....

kode: JUS100
Course code: .....

Eksaminand nr.: 281
Examinee no.: .....

Dato og år: 8/12 - 2011 Ark. nr. 13 av 13 i alt
Date and year: ..... sheet no. .... out of ..... total no.

Det opplyses også at Peder felle reven på første skudd. Han har derfor løsnet skudd over offentlig vei, og brutt § 21, a).

Når det gjelder § 21, d, må man ta stilling til om trakter kan regnes som motorkjøretøy. Vegtrafikkloven av 18. juni 1965 nr. 4, § 2, andre ledd sier:

"Med kjøretøy forstås innretning som er bestemt til å kjøre på bakken uten skinner. Med motorvogn forstås kjøretøy som blir drevet fram med motor"

I henhold til denne definisjonen er trakter å regne som et motorkjøretøy. Det opplyses at Peder åpnet deren og satte ene foten på stigtrinnet før han løsnet skudd. Han kan derfor regnes å fortsatt befinne seg på traktoren, dog riktignok i der-åpningen.

På grunnlag av disse vurderingene har Peder brutt viltloven § 21 a) og d). Man kan derfor konkludere med at han har brutt jaktreglene.